

Προθετικές κι επιρρηματικές φράσεις - Εξαρτημένες προτάσεις

Όνομα: _____

**ΠΡΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ
ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ**

Προθέσεις είναι οι μικρές άκλιτες λέξεις που μπαίνουν μπροστά από άλλες λέξεις και δηλώνουν μαζί τους διάφορες ιδιότητες (τόπο, χρόνο, τρόπο, ποσό, αιτία, προέλευση κ.ά.).

Μερικές από αυτές είναι:

με, σε, για, ως, προς,
μετά, παρά, από, αντί, κατά,

δίχως, χωρίς, ίσαμε,
εναντίον, εξαιτίας, μεταξύ.

Προθετικές φράσεις ονομάζονται οι φράσεις που συνδυάζουν προθέσεις με ονοματικές φράσεις και παίζουν τον ρόλο του προσδιορισμού, δηλαδή δεν είναι απαραίτητα συστατικά της πρότασής μας, όπως είναι π.χ. το υποκείμενο και το ρήμα, αλλά μας δίνουν παραπάνω πληροφορίες.

π.χ. Τα παιδιά προχώρησαν **προς το δάσος**.

Ετοιμάζεται να φύγει **από το πρωί**.

Αγόρασα λουλούδια **για τη μαμά**.

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

Επιρρήματα είναι οι άκλιτες λέξεις που συνοδεύουν τα ρήματα και τα προσδιορίζουν δίνοντάς μας πληροφορίες για τον τόπο, τον χρόνο, τον τρόπο, την ποσότητα.

Τοπικά: Εδώ, εκεί, επάνω, μέσα, πίσω, αλλού, μακριά, απέναντι, παντού, ...

Χρονικά: Τώρα, πριν, χτες, αύριο, φέτος, ποτέ, απόψε, αργά, αμέσως, σπάνια...

Τροπικά: Όπως, έτσι, αλλιώς, καθώς, μαζί, όμορφα, ήσυχα, κάπως ...

Ποσοτικά: Όσο, τόσο, περισσότερο, λίγο, πιο, αρκετά, πολύ, ελάχιστα ...

Επιρρηματικές φράσεις ονομάζονται οι φράσεις με επίρρημα και προσδιορίζουν:

- Ρήματα: Περάσαμε **πολύ καλά**.
- Επίθετα: Είναι **πάρα πολύ** έξυπνος.
- Ουσιαστικά: Πωλείται ο **πάνω** όροφος.
- Αριθμητικά: Λείπω **περίπου** έναν μήνα
- Ολόκληρες προτάσεις: **Ευτυχώς**, όλα τελείωσαν καλά.

1. Υπογραμμίζω στις παρακάτω προτάσεις τις προθετικές κι επιρρηματικές φράσεις και γράφω το είδος της όπως στο παράδειγμα.

- Εργαστήκαμε ήσυχα κι ετοιμάσαμε τον χώρο για τη γιορτή. (Επιρρημ.) (Προθετική)
- Ήρθε πολύ αργά στο σπίτι μου. (____)(____)
- Αποκλείστηκαν πολλά χωριά εξαιτίας της κακοκαιρίας. (____)(____)
- Σήμερα γιόρταζε κι έλαμπε από ευτυχία. (____)(____)
- Ήρθε αργά το βράδυ με τον πατέρα του. (____)(____)
- Αγαπούσε τα ταξίδια από μικρός και ταξίδευε πολύ συχνά. (____)(____)
- Θα φύγω για το χωριό κατά το μεσημέρι. (____)(____)

2. Αντιστοιχίζω τους συνδέσμους με το είδος τους:

Συμπλεκτικοί	•	•	λοιπόν, ώστε, άρα, επομένως, που, οπότε
Διαχωριστικοί	•	•	αν και, αλλά, παρά, όμως, ωστόσο, ενώ, μόνο
Αντιθετικοί	•	•	ή, είτε
Συμπερασματικοί	•	•	και, κι, ούτε, μήτε
Επεξηγηματικός	•	•	ότι, πως, που
Ειδικοί	•	•	δηλαδή
Ερωτηματικοί	•	•	αν, μήπως
Διστακτικοί	•	•	αν, εάν, άμα, εφόσον, είτε, εκτός, (κι) αν
Υποθετικοί	•	•	μήπως, μη(ν)
Χρονικοί	•	•	που, ώστε(να),
Αιτιολογικοί	•	•	αν και, ενώ, μολονότι, κι ας, και να, και αν
Εναντιωματικοί	•	•	γιατί, διότι, επειδή, αφού, μια και/που
Αποτελεσματικοί	•	•	όταν, μόλις, αφού, ώσπου, μέχρι, ενώ, καθώς
Τελικοί	•	•	να, για να
Συγκριτικός	•	•	να
Βουλητικός	•	•	παρά

3. Κυκλώνω τους συνδέσμους ή την αντωνυμία με την οποία εισάγονται οι προτάσεις, γράφω το είδος τους και το είδος της πρότασης για καθεμιά από τις προτάσεις που ακολουθούν:

1) Μπορεί να δυσκολεύομαι, ¹ μα δεν θα τα παρατήσω. ²

1(_____) 2(_____)

2) Έφαγα όλο το φαγητό μου, ¹ ωστόσο πεινάω πάλι. ²

1(_____) 2(_____)

3) Έγραψε καλά, ¹ ενώ δεν είχε κάνει επανάληψη. ²

1(_____) 2(_____)

4) Δεν καταλαβαίνω το μάθημα, ¹ άμα δεν μου το εξηγήσει κάποιος. ²

1(_____) 2(_____)

5) Βρέχει τόσο πολύ, ¹ ώστε πλημμύρισαν οι δρόμοι. ²

1(_____) 2(_____)

6) Ο καιρός είναι βροχερός, ¹ άρα δεν θα πάμε εκδρομή. ²

1(_____) 2(_____)